

Central and East European Law Moot Court Competition 2005

PRVO IN TRETJE MESTO TER GOVORNIŠKA POHVALA V BRATISLAVI

Ursula Smuk in Anže Arko, maj 2005

Letos je že enajstič zapored potekalo drugo največje mednarodno tekmovanje s področja prava Evropske unije, t.j. **Central and Eastern European Moot Court**, na katerem so ekipe s pravnih fakultet iz srednje in vzhodne Evrope preizkusile svoje zastopniške sposobnosti v ustnih dvobojih v simuliranem postopku pred Sodiščem Evropskih skupnosti.

Barve ljubljanske pravne fakultete so zastopali **Mihela Demšar, Nastja Rovšek, Ursula Smuk in Anže Arko**. Simulacija poteka na podlagi vnaprej sestavljenega, do potankosti premišljenega primera, iz katerega ekipe izluščijo prava dejstva, enkrat za toženo stran, drugič za tožnikovo. Ekipe najprej sestavijo dva pisna memoranduma, kasneje pa se pomerijo še ustno pred sodiščem.

Namišljeni primer

Letos so tekmovalci odgovarjali na šest predhodnih vprašanj, ki jih je nacionalno sodišče nasloвило na Sodišče Evropskih skupnosti. Primer je obsegal spor med podjetjem Evitido iz Nimativa (država članica EU), ki proizvaja vitaminsko in mineralno obogatene prehrabene izdelke, ter Ministrstvom za zdravje iz Sgurda (sosednje države članice EU), ki ovira trgovanje in prodajo Evitidinih izdelkov na svojem trgu. Primer je bil vsebinsko razdeljen na dva sklopa.

Prvi je zadeval Evitidin izdelek Zippy Pop, vitaminsko - mineralno tableto, ki po prepričanju proizvajalca (Evitide) služi le kot prehrabeni dodatek in ne medicinski (kljub temu pa bi oglaševanje podjetja lahko šteje za zavajajoče, kot na primer: "Zippy na dan odžene zdravnika stran", ali "zagotavljanje dobrega zdravja in dolgega življenja"). Zato naj bi izdelek spadal pod definicijo Direktive 2002/46/EC (Directive 2002/46/EC of the European Parliament and of the Council of 10 June 2002 on the approximation of the laws of the Member States relating to food supplements), ki pokriva prehrabene dodatke, dovoljeno oglaševanje in postopno prepoved trgovanja s tistimi izdelki, ki vsebujejo snovi v nasprotju s pozitivno listo v sami direktivi. Evitida pred uveljavitvijo direktive svojega produkta ni mogla tržiti v Sgurdu, saj je ta država članica izvajala zelo stroge kriterije v zvezi z vitaminsko in mineralno obogateno prehrano.

Ker pa Zippy Pop vsebuje samo take snovi, ki jih Direktiva dovoljuje, je Evitida pričakovala, da bodo po novem tako lahko tržili Zippy Pop tudi v Sgurdu, v skladu z "free-movement clause" (3. člen Direktive 2002/46/EC). Ta klavzula zahteva od držav članic, da od avgusta 2003 dalje ne smejo ovirati trženja in prodaje prehrabnih dodatkov, ki so v skladu s to direktivo.

Zaradi ustavne krize, do katere je medtem prišlo v Sgurdu, pa direktiva ni bila pravočasno implementirana v njihov domači pravni red in domači prodajalci v Sgurdu niso hoteli prodajati Zippy Popa, saj bi bili lahko kaznovani po še veljavni ureditvi.

Zato je Evitida na sgurdorsko Ministrstvo za zdravje nasloвила prošnjo za dovolitev uvoza, ki pa jo je ministrstvo zavrnilo na podlagi mnenja SNP, posebnega telesa, sestavljenega iz predstavnikov največjih nacionalnih proizvajalcev hrane, potrošnikov in Ministrstva za zdravje.

V tej točki Evitida ubere sodno pot; pred sgurdorskim višjim sodiščem toži SNP za povračilo izgubljenega dobička in nastale škode. Na drugi strani SNP ugovarja, da je oglaševanje Zippy Popa v nasprotju z določili direktive ter da gre za medicinski produkt v skladu z Direktivo 2001/83/EC (Directive 2001/83/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use), pozneje delno spremenjeno z Direktivo 2004/27/EC, kot pa za prehrabeni dodatek in zato ne sodi v okvir prve direktive.

Drugi vsebinski sklop primera se nanaša na športni napitek Perkooup, prav tako Evitidin produkt. Gre za vitaminsko mešanico v obliki praška, ki se jo zmeša z navadno vodo. Za razliko od Zippy Pop-a je Evitida Perkooup lahko svobodno tržila v Sgurdur vse do sprejetja Direktive 2002/46/EC, ki ureja prehrabene dodatke. Težava je nastala s tem, da neka snov v Perkooupu (bentireinol) ni bila vključena na pozitivno listo direktive. To bi za naprej povzročilo prepoved trženja in prodaje takega produkta od avgusta 2005 – v skladu s členom 15/b (“exclusivity clause”). Zato je Evitida od pristojne znanstvene komisije pri EU formalno zahtevala spremembo in dopolnitev pozitivne liste z bentireinolom. Že pred dokončno odločitvijo (ki naj bi sledila julija 2005) pa je Evropska komisija javno izjavila, da pričakuje, da bo Evitidin predlog sprejet.

Medtem je na pobudo sgurdorskega Ministrstva za zdravje prišlo do hitrega in skrajšanega parlamentarnega postopka za implementacijo direktive v nacionalni red Sgurda preko “The Vitamin and Minerals Act 2004”, ki pa še nima pravnega učinka (vacatio legis). S tem bi bilo Evitidi onemogočeno nadaljne trženje Perkooupa, saj še ni vključen na pozitivni listi. Ker je bila odločitev za nenadno implementacijo (res da sicer v implementacijskem roku) sprejeta tudi na podlagi lobiranja Telbata, Evitidi konkurenčnega podjetja z sedežem v Sgurdur, je Evitida tožila sgurdorsko Ministrstvo za zdravje. V tožbi so navedli, da je omejeno ministrstvo “The Act” zlorabilo zgolj zato, da bi onemogočilo prosto trgovanje z bentireinolom in s tem delovalo v prid domače konkurence. Poleg tega je Evitida tudi trdila, da so določeni člani direktive 2002/46/EC (“free-movement in exclusivity clause”, ki dovoljujejo le trženje tistih produktov, ki vsebujejo substance vključene v pozitivno listo) ter posledično cela direktiva v nasprotju s pravom EU, saj direktiva ne prispeva k ustanovitvi notranjega trga, ampak ga še bolj uničuje. Prav tako naj bi bila direktiva v nasprotju z 28. členom Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti - kršila naj bi načelo subsidiarnosti, sorazmernosti, spoštovanja temeljnih pravic ter dolžnosti podati razloge za sprejetje direktive.

Na drugi strani pa sgurdorsko Ministrstvo za zdravje ugovarja, da “The Act” še nima pravnega učinka in da ni ovire, da se sprejme implementacijske norme kadarkoli znotraj implementacijskega roka.

Vsa ta vprašanja je sgurdorsko višje sodišče prepustilo v predhodno odločanje Sodišču Evropskih skupnosti na podlagi 234. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Ustni nastopi

V Bratislavo, mesto gostiteljev letošnjega tekmovanja je ekipa ljubljanske pravne fakultete odpotovala šestega maja in že prvi večer na sprejemu, ki ga je priredil organizator tekmovanja, Cambridge University, smo spoznali mnogo bodočih pravnikov iz vzhodne in srednje Evrope. Naslednje jutro se je pričel prvi krog ustnih dvobojev in zagovorniki obeh strani so se

izvrstno znašli v svojih vlogah in zagnano izpodbijali trditve nasprotnikov ter branili položaj svojih strank.

Prvi ustni zagovori so bili kvalifikacijski krog, saj so se le najboljše ekipe uvrstile naprej in naslednji dan v polfinalu zagovarjale svoja stališča. Polfinalisti smo imeli še težjo nalogo, kajti soočili smo se z vprašanji, ki veljajo v sodni praksi za nedorečena in nimajo trdne teoretične podlage. Zaradi zapletene narave teh vprašanj je med udeleženci vladala napetost in vsi smo poslušali, kako so se drugi člani lotili določenih vprašanj in pazili na odzive sodnikov.

Čeprav smo predstavniki ljubljanske pravne fakultete pravilno rešili še tako zapletena pravna vprašanja, je ekipa za las zgrešila finalni krog, v katerem sta nastopili ekipi iz Varšave in Rige, slednja je odnesla domov zmagovalno trofejo. Ekipa ljubljanske pravne fakultete je bila kljub nehvaležnemu **tretjemu mestu** zadovoljna z izidom tekmovanja, saj je poleg tega prejela še nagrado **za najboljši pisni izdelek**, članica ekipe **Ursula Smuk** pa še posebno pohvalo za govornico. Tekmovanje je bila poučna in predvsem zanimiva izkušnja, saj smo udeleženci izmenjali pravna mnenja ter spoznali veliko uglednih oseb, med drugimi častnega gosta tekmovanja, Lorda Slynna, ki je svetovno priznan sodnik in član Lordske zbornice.

Člani ekipe se za pomoč zahvaljujemo Pravni fakulteti v Ljubljani in še posebej naši vodji, as. Ani Vlahek.